

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	13 december 2018	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2018-1537	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	81DD81E2	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	24 september 2018	FAX	030-2583139
UW NUMMER		E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	- voorschriften en beperkingen - kaart planlocatie - maatregelen aanvraag	ONDERWERP	Ontheffing ruimtelijke ingrepen Burgemeester Grothestraat 76-80 te Soest

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht op de aanvraag van 24 september 2018 van Regelink Ecologie en Landschap, namens Woonzorg Nederland, om ontheffing in het kader van artikel 3.8 van de Wet natuurbescherming (hierna: wet). Op 19 november 2018 en 12 december 2018 heeft u deze aanvraag aangevuld.

I. Besluit

Gelet op het bepaalde in de wet, het Beleidskader Wet natuurbescherming en Verordening Natuur en Landschap hebben wij besloten u:

ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis voor de periode van 1 maart 2019 tot en met 1 maart 2024,

geen ontheffing te verlenen voor het doden van de gewone dwergvleermuis aangezien het niet aannemelijk is dat de gewone dwergvleermuis tijdens de sloopwerkzaamheden aanwezig is in het gebouw.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op herontwikkeling van woon-zorgcomplex Mariënborg, inclusief de seniorenwoningen Mariënhuvel en Mariënhorst te Soest. De werkzaamheden bestaan uit:

- Sloop en nieuwbouw van gebouw Mariënborg;
- Vervanging van het dak bij Mariënhorst en Mariënhuvel;
- Vervanging van de beglazing bij Mariënhorst en Mariënhuvel;
- Na-isoleren van de spouwmuur bij Mariënhorst en Mariënhuvel;
- Mogelijk herinrichting van het groen op het terrein.

Er wordt ontheffing gevraagd van de verbodsartikelen genoemd in artikel 3.5 van de wet voor wat betreft de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), voor de periode van 1 maart 2019 tot en met 1 maart 2024.

III. Procedure

De aanvraag is afgehandeld overeenkomstig het bepaalde in afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht.

IV. Toetsingskader

De gewone dwergvleermuis is beschermd ingevolge artikel 3.5 van de wet.

V. Toetsing Ruimtelijke Ingreep

Motivering

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. Er is een paarverblijfplaats van de soort vastgesteld in de noordgevel van het gebouw Mariënborg. De verwachting is dat deze verblijfplaats tevens door één of enkele exemplaren van de gewone dwergvleermuis wordt gebruikt als winterverblijfplaats. Het gehele plangebied fungeert als foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis. Op basis van het lage aantal foeragerende dieren, de korte verblijfsduur en de aanwezigheid van voldoende alternatief foerageergebied in de directe omgeving kan geconcludeerd worden dat het plangebied geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen is.

Door de werkzaamheden zal de gewone dwergvleermuis opzettelijk verstoord worden en zal een verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis beschadigd/vernield worden. Tijdens de werkzaamheden wordt niet in de avonduren gewerkt, de renovatie en bouwwerkzaamheden zullen dus niet leiden tot negatieve effecten op foeragerende vleermuizen. Indien er wel verlichting wordt gebruikt zal deze afgeschermd en van de gevels af worden toegepast. De werkzaamheden aan het te slopen gebouw zullen plaatsvinden in juni 2019, buiten de kwetsbare winter- en paarperiode van de gewone dwergvleermuis en ook buiten de periode dat de gewone dwergvleermuis aanwezig is in de verblijfplaats. Om de verblijfplaats daadwerkelijk ongeschikt te maken worden alle openingen een aantal dagen voorafgaand aan de werkzaamheden afgesloten met 'exclusion flaps'. Op 13 maart 2018 zijn vier houtbetonnen vleermuiskasten opgehangen aan bomen in de groenstrook ten noorden van het plangebied buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. De locaties zijn afgestemd op het territorium van de gewone dwergvleermuis. Deze kasten dienen als tijdelijke alternatieve paarverblijfplaatsen voor de soort om de periode tussen sloop en nieuwbouw te overbruggen. De functie van winterverblijfplaats zal tijdelijk niet aanwezig zijn in het plangebied of de directe aanwezigheid. De verwachting is echter dat de betreffende individuen meerdere alternatieve overwinteringsplaatsen kennen in de ruime omgeving en dat het tijdelijk verdwijnen van de winterverblijfplaats geen nadelige gevolgen zal hebben. In de nieuwbouw worden permanente voorzieningen getroffen voor de soort in de vorm van vier open stootvoegen die toegang bieden tot de spouwmuur of door het aanbieden van vier inbouwvoorzieningen. De tijdelijke vleermuiskasten blijven in ieder geval hangen tot zes maanden na realisatie van de nieuwbouw om rekening te houden met de gewenningsperiode. Wanneer de vleermuiskasten geen belemmering vormen zullen deze na afronding van het project niet verwijderd worden en zullen ze aanwezig blijven zolang ze functioneel zijn. Desondanks zullen door de werkzaamheden gewone dwergvleermuizen verstoord worden en zal een paar- en winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis worden aangetast. Hiervoor is ontheffing nodig.

De gewone dwergvleermuis is een wijdverbreide soort die in heel Nederland wordt waargenomen (BIJ12, 2017). Er zijn geen concrete aanwijzingen dat het aantal dwergvleermuizen in Nederland (300.000 – 600.000 dieren) recent is afgenomen als gevolg van sterfte en verlies van verblijfplaatsen. Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied geldt dat door het bestaan van werkzaamheden de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis niet in gevaar komt.

Belang van de aanvraag

U heeft ontheffing aangevraagd op grond van het belang: volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Er is een tekort aan intramurale zorgplaatsen binnen de gemeente. Zorgcentrum Mariënborg voldoet niet meer aan de huidige eisen voor het plegen van zorg. De zorg is zwaarder en intensiever geworden en de ARBO eisen strenger. De ruimtes zijn te klein, verdiepingsvloeren niet sterk genoeg om tilliften toe te passen en er is te weinig ruimte om tolsystemen op te bergen. Nieuwbouw is van belang om aan de zorgvragen te kunnen voldoen. Conform de afspraken met de overheid wil Woonzorg Nederland de CO₂ uitstoot verminderen door hun gebouwen energie zuiniger maken door beter te isoleren en energiezuinige installaties toe te passen. Uit onderzoek blijkt dat de buitengevel, de kozijnen, panelen en het dak vervangen moeten worden. Conform het asbest rapportage zit er asbest in het gebouw. Er wordt verwacht dat tijdens de bouwwerkzaamheden nog meer asbest wordt gevonden.

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat het belang 'volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende onderbouwd is om het opzettelijk verstoren en beschadigen/vernietigen van een verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis te rechtvaardigen.

Alternatievenafweging

De werkzaamheden binnen het plangebied zijn locatie-specifiek zodat ten aanzien daarvan het afwegen van verschillende locaties niet van toepassing is. Renovatie is geen goed alternatief, omdat dan de uiteindelijke kwaliteit van de voorzieningen in het gebouw op lange termijn niet aan de zorg eisen zullen voldoen. Daardoor is

renoveren niet toekomstgericht en dus ongewenst. Juist voor de komende decennia, waarbij de vergrijzing alleen maar groter wordt, zijn deze voorzieningen dringend nodig en noodzakelijk. Het gebouw is in slechte staat, voldoet niet aan de huidige bouwregelgeving en ARBO wetgeving en hierdoor kan er geen goede zorg worden verleend. De mogelijkheden om het bestaande gebouw te verduurzamen zijn van matige kwaliteit en niet conform de huidige nieuwbouweisen. Om het groen zo veel mogelijk te sparen wordt het nieuwe gebouw iets naar voren geschoven. Hierdoor is het mogelijk de vijf grote bomen direct achter Mariënborg te sparen. De tuin vóór Mariënborg wordt in z'n huidige toestand bewaard. Er is geen alternatieve werkwijze, dan de voorgestelde, voorhanden die geen of minder invloed heeft op de aangetroffen verblijfplaats van vleermuizen. Er zijn reeds tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen aangeboden en in de nieuwbouw zullen er nieuwe voorzieningen worden aangebracht. De vermelde planning houdt optimaal rekening met de functies die het plangebied vervuld voor de gewone dwergvleermuis.

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven mogelijk die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

VI. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden, deze treft u aan in de bijlage bij dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb- adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op het moment van bekendmaking door uitreiking of verzending aan de aanvrager. Van het besluit wordt mededeling gedaan op de website www.officielebekendmakingen.nl

IX. Overleg en informatie

Er kan tevens vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of milieudienst, als u dit nog niet heeft gedaan.

Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

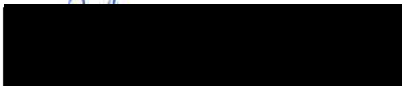
Voor meer informatie verwijzen wij u naar onze website www.provincie-utrecht.nl.

X. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan de aanvrager van de ontheffing. Een afschrift van deze ontheffing wordt verzonden aan:

- RUD Utrecht, Postbus 85242, 3508 AE Utrecht.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Mevr. mr. S.L. Munsel
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Leefomgeving

ONTHEFFING

Naar aanleiding van het verzoek van Regelink Ecologie en Landschap op 24 september 2018, namens Woonzorg Nederland, gelet op artikel 3.8 van de Wet natuurbescherming,

Verlenen Gedeputeerde Staten van provincie Utrecht hierbij aan:

Naam: Woonzorg Nederland

Adres: Prof. E.M. Meijerslaan 3

Postcode en woonplaats: 1183 AV Amstelveen

Ontheffing 81DD81E2 voor het tijdvak van: 1 maart 2019 tot en met 1 maart 2024

van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren en beschadigen/vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft de Burgemeester Grothestraat 76-80 te Soest (zie bijlage 1 bij dit besluit).

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of via servicebureau@provincie-utrecht.nl indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
6. De ontheffinghouder dient, twee weken voorafgaand aan de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen, het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig in te vullen en naar de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht te sturen. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in voorschrift 12 bijgevoegd te zijn. Het formulier is te downloaden via www.rudutrecht.nl/formulieren.
7. De ontheffinghouder dient bij afronding van de werkzaamheden, het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen en naar de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht te sturen. Het formulier is te downloaden via www.rudutrecht.nl/formulieren.

Specifieke voorschriften

8. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 4 en bijlage 2 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Mitigatieplan gewone dwergvleermuis. Herontwikkeling zorgcentrum en seniorenwoningen Soest' van 24 september 2018, alsmede het document 'Antwoorden op vragen' als aanvulling op de aanvraag van 19 november 2018 (zie bijlage 2 bij dit besluit) dienen te worden opgevolgd.
9. De werkzaamheden dienen plaats te vinden buiten de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis. De kwetsbare perioden en momenten zijn in beginsel* de kwetsbare paar- en overwinteringsperiode van half augustus tot half oktober en van november tot april.
*De perioden kunnen door klimatologische omstandigheden afwijken. Dit ter beoordeling van de ecologische deskundige.
10. De vier te realiseren permanente voorzieningen in de nieuwbouw dienen (wanneer het gaat om inbouwkasten) gekoppeld te worden opdat de vleermuizen zich kunnen verplaatsen over een zo groot mogelijk oppervlak.
11. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
12. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient (aanvullend) de volgende aspecten te omschrijven:

- a. Omschrijving van het plangebied, inclusief kaart;
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Wie is de begeleidend ecooloog (inclusief contactgegevens);
 - e. Welke activiteiten zijn/worden door de ecooloog begeleid;
 - f. Hoe er wordt/is omgegaan met onverwachte (beschermde) soorten binnen het plangebied.
13. Deze ontheffing kan worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.
14. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of via servicebureau@provincie-utrecht.nl.

Bijlage 1 Kaart planlocatie

4. Mitigerende maatregelen

Negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis kunnen ontstaan doordat bij de sloop van Mariënburg vaste rust- en verblijfplaatsen worden beschadigd en/of vernield en mogelijk gewone dwergvleermuizen worden verstoord of gedood. Deze effecten leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming.

In dit hoofdstuk is aangegeven welke maatregelen genomen dienen te worden om schade aan deze beschermde soort zoveel mogelijk te voorkomen dan wel te beperken. Hierbij wordt het Kennisdocument gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017) gevolgd. Werken conform de eisen uit deze standaard geeft een grote mate van zekerheid dat de mitigerende maatregelen van voldoende kwaliteit zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming zoveel mogelijk te voorkomen.

4.1 Alternatieve verblijfplaatsen

4.1.1 Tijdelijke verblijfplaatsen

- Om de periode tussen sloop en voltooiing van het project te overbruggen zijn door een deskundige op gebied van vleermuizen aan bomen in de directe omgeving van de te mitigeren verblijfplaats vier vleermuiskasten opgehangen (type Chillon). Dit type is aantoonbaar geschikt als paarverblijfplaats voor gewone dwergvleermuizen. Deze kasten moeten blijven hangen tot minimaal zes maanden nadat permanente verblijfplaatsen in de nieuwbouw gerealiseerd zijn.
- De kasten dienen bij voorkeur binnen 100 m en maximaal 200 m van de oorspronkelijke verblijfplaats (zie (Kolvoort, A., 2018)), en buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden te worden geplaatst.
- De kasten moeten zo worden opgehangen dat deze verschillende microklimaten aanbieden (bijvoorbeeld door een cluster van kasten op te hangen met verschillende expositie ten opzichte van de zon).
- De kasten moeten een locatie hebben die vergelijkbaar is met of van betere kwaliteit dan de oorspronkelijke situatie wat betreft hoogte (bij voorkeur op minimaal 3 m hoogte), vrije aanvliegroute en duisternis (afscherming van verlichting). Daarnaast moeten de kasten vrij zijn van verstoring en buiten bereik van predatoren hangen.
- De locaties dienen zoveel mogelijk afgestemd te worden op de reeds ingenomen territoria.
- Om ervoor te zorgen dat de vleermuizen voldoende tijd hebben om de nieuw aangeboden vleermuiskasten te ontdekken dient rekening te worden gehouden met een gewenningsperiode van minimaal zes maanden voorafgaande aan het paarseizoen (dat loopt van augustus – september).
- De kasten zijn op dinsdag 13 maart 2018 ter plaatse opgehangen (zie Bijlage 2). Vanwege de gewenningstijd kan in principe vanaf eind oktober 2018 worden begonnen met de werkzaamheden, mits rekening gehouden wordt met hierna genoemde voorwaarden.

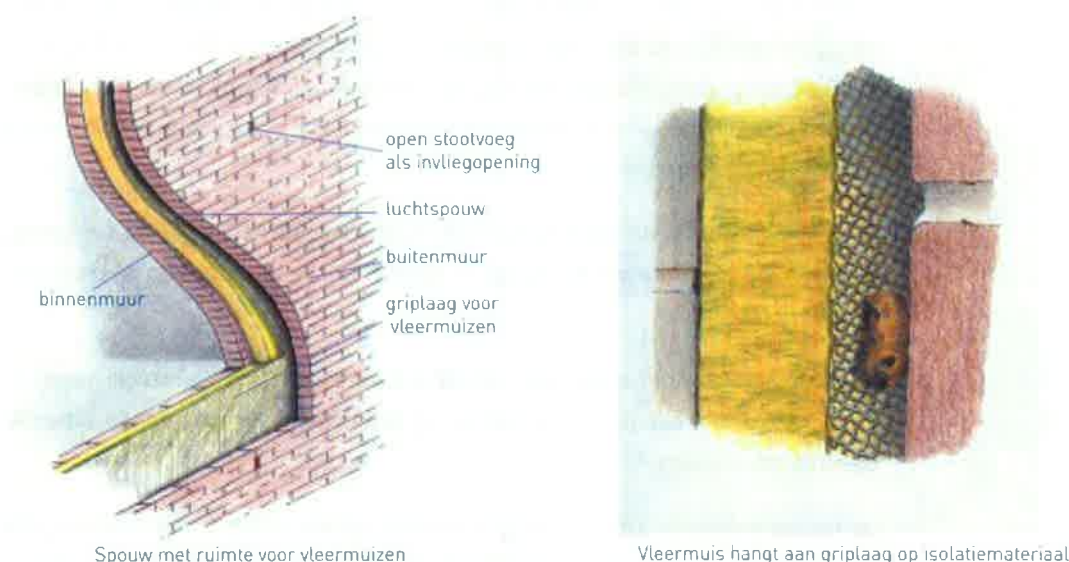

- Het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen is niet noodzakelijk. Wanneer de vleermuiskasten geen belemmering vormen komt het de vleermuizen ten goede als deze blijven hangen zolang de kasten functioneel zijn.

4.1.2 Permanente verblijfplaatsen

Door onderstaande maatregelen te treffen ontstaan voor gewone dwergvleermuizen mogelijkheden om in de nieuwbouw tenminste drie paarverblijfplaatsen in te nemen die duurzaam kunnen voortbestaan.

- Bij de realisatie van de nieuwbouw de woningen aan de zuidwest- en/of zuidzijde op minimaal vier plaatsen voorzien van open stootvoegen van minimaal 14 mm breedte. Deze stootvoegen bieden vleermuizentoegang tot de luchtsponw. Ook open stootvoegen aanbrengen op blinde stukken in de muur, zodat vleermuizen daar kunnen landen en vervolgens een spouwmuur kunnen inkruipen. Zie Figuur 4
- Wanneer steenwol als isolatiemateriaal wordt gebruikt moet dit worden afgedekt met stevig, plastic gaas. Zie Figuur 4

Figuur 4. Open stootvoegen bij spouw met ruimte voor vleermuizen (Brochure vleermuisvriendelijk bouwen).

4.2 Aangepaste werk wijze

- De werkzaamheden aan Mariënburg met de paarverblijfplaats worden uitgevoerd in de periode dat er geen vleermuizen in de spouwmuur aanwezig zijn (start van de sloop in mei 2019). Uit onderzoek uitgevoerd door Regelink Ecologie & Landschap (zie (Kolvoort, 2018)) is gebleken dat er geen potentie is voor winterverblijfplaatsen van grotere aantallen dieren.
- Bij de overige gebouwen hoeft geen rekening gehouden te worden met vleermuizen. Deze gebouwen mogen zonder aanvullende maatregelen worden gerenoveerd.

- Bij het eventueel kappen van bomen, verwijderen van siervegetatie en het herinrichten van groen op het terrein dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels, dat globaal loopt van 15 maart tot en met eind juli.
- Van het gebouw waarin zich de paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis bevindt dienen alle openingen afgesloten te worden. Dit moet gebeuren met 'exclusion flaps'. Dit zijn stukken stevig plasticfolie die aan bovenzijde en aan de zijkanten tegen de muur worden bevestigd zodat deze openingen zoals stootvoegen afdekken. Aan de onderzijde hangen deze flappen los. Dit biedt vleermuizen wel de mogelijkheid weg te komen maar verhindert terugkeer. Het aanbrengen van de flappen moet drie tot zeven dagen voordat de sloopwerkzaamheden van start gaan gebeuren. Het plaatsen van de flappen moet onder begeleiding van een deskundige op het gebied van vleermuizen worden uitgevoerd.
- Wanneer de periode tussen het ophangen van de exclusion flaps en de sloop meer dan zeven dagen bedraagt, dan moeten na zeven dagen de openingen afgesloten worden, bijvoorbeeld met purschuim, en kunnen de exclusion flaps worden weggehaald.
- Als tijdens de werkzaamheden toch vleermuizen worden aangetroffen moeten de werkzaamheden onmiddellijk worden stopgezet en moet een vleermuisdeskundige worden geraadpleegd over de manier waarop de werkzaamheden verder uitgevoerd kunnen worden met zo min mogelijk negatieve effecten voor de aangetroffen vleermuizen.

4.3 Periode

De werkzaamheden die invloed hebben op de functie van het plangebied voor de gewone dwergvleermuis dienen zoveel mogelijk plaats te vinden buiten de meest kwetsbare periode van de dwergvleermuis:

- Omdat het om een paarverblijf gaat van de gewone dwergvleermuis is in dit geval de minst kwetsbare periode om werkzaamheden uit te voeren van begin oktober tot eind juli.
- Desgewenst kunnen een jaar na afronding van de werkzaamheden (of eerder indien vastgesteld is dat de in de nieuwbouw aangebrachte voorzieningen door vleermuizen in gebruik genomen zijn) de tijdelijke vleermuiskasten worden verwijderd, maar dit is niet noodzakelijk. Mocht tot verwijdering worden overgegaan, dan dient dit te gebeuren op een moment dat de kasten niet door vleermuizen worden gebruikt. De winterrust van de gewone dwergvleermuis (de periode van begin december tot en met eind januari) is hiervoor dan een geschikte periode.
- De in de tekst genoemde perioden kunnen eerder beginnen of later eindigen, afhankelijk van de lokale meteorologische omstandigheden. Hierover kan een deskundige op het gebied van vleermuizen worden geraadpleegd.

In de onderstaande tabel zijn de meest gunstige en ongunstige perioden voor het uitvoeren van de ingrepen weergegeven, rekening houdend met de kwetsbare perioden van de aanwezige beschermde soorten.

Bijlage 2. Plaatsing vleermuiskasten

AG Nova Architecten Amersfoort B.V.

Datum
12 april 2018

Contactpersoon
Arthur van Woersem

Ons kenmerk
BRRN18023-01

E-mail
Arthur.vanwoersem@ranox.nl

Uw kenmerk
-
Telefoon
08 454 188 38

Betreft: Plaatsing vleermuiskasten Wooncentrum Mariënborg Soest.

Aanleiding

De opdrachtgever is voornemens werkzaamheden uit te voeren waarbij een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verloren gaat. Deze diersoort is beschermd middels de Wet natuurbescherming. In het kader van de zorgplicht en het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming, moeten bij de geplande ingrepen voor de gewone dwergvleermuis mitigerende maatregelen getroffen worden. Dat zijn maatregelen die erop gericht zijn negatieve effecten op deze soort zoveel mogelijk te voorkomen dan wel te verzachten. Deze maatregelen zijn door RANOX natuuraannemer uitgevoerd. RANOX Natuuraannemer is gevraagd om 4 duurzame houtbetonnen vleermuisverblijven op te hangen, wat voldoende is voor het mitigeren van 1 paarverblijfplaats.

Werkzaamheden

Om te voorzien in alternatieve verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis zijn op dinsdag 13 maart 2018 door RANOX natuuraannemer 4 vleermuiskasten van het type "VK WS 03" opgehangen aan bomen in de groenstrook ten noorden van het plangebied (zie afbeelding 1). Op de gekozen locaties is er geen negatief effect te verwachten van de geplande werkzaamheden.

De vleermuiskasten zijn gemaakt van duurzaam houtbeton en geschikt voor het (langdurig) tijdelijk mitigeren van zomer- en/of paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Alle vleermuiskasten konden op juiste wijze geplaatst worden aan bomen, dicht nabij de locatie van de verblijfplaats welke ten gevolge van de ingreep verloren zou gaan. De vleermuiskasten zijn opgehangen in verschillende windrichtingen. Zo ontstaat in de kasten een variatie aan microklimaten, waarmee de kans op ingebruikname van de vleermuiskasten door vleermuizen vergroot wordt. Ook is er bij het ophangen van de kasten zoveel mogelijk rekening gehouden met de aanwezig van kunstlicht en zijn de kasten op meer dan 3m hoogte geplaatst.

De werkzaamheden zijn begeleid door ecooloog Arthur van Woersem van RANOX natuuraannemer.

RANOX

naturaanname

afbeelding 1: De locaties waar de vleermuiskasten zijn opgehangen (oranjes stippen). De projectlocatie is rood omlijnd.

afbeelding 2: Een van de vleermuiskaste in de groenstrook ten noorden van de projectlocatie.

A Papenweg 5 6261 NE Mheer T 085 75 00 600 E info@ranox.nl W www.ranox.nl

KvK 57751161 Tricodeshank NL22 TRIO 0197615414 BTW NL852720142801

Regelink

Ecologie & Landschap

Datum

14 november 2018

Ons kenmerk

PR17492

Uw kenmerk

Z-WNB-RI-REG-2018-1537

Contactpersoon

M. van Dienenhoven

E-mail

Mieuw.vandienenhoven@regelink.net

Telefoon

06 278 30 045

Vragen aanvullende gegevens Z-WNB-RI-REG-2018-1537

Hieronder heb ik steeds per vraag de antwoorden geformuleerd.

1. In het vleermuisonderzoek staat aangegeven dat er tijdens de werkzaamheden vleermuizen kunnen worden verwond of gedood. U heeft geen ontheffing aangevraagd van de verbodsbepaling doden en/of verstoren. Wilt u dit alsnog doen?

Antwoord: Ja, het is niet geheel uit te sluiten dat ondanks alle maatregelen voor zorgvuldig werken er dieren worden verwond of gedood.

2. Hierbij verzoeken wij u aan te geven wat de planning is voor de nieuwbouw binnen het plangebied.

Antwoord: De start van de sloop van gebouw Mariënborg is juni 2019. Oplevering van de nieuwbouw is in juni 2020.

3. In het kader van de alternatievenafweging vragen wij u om aan te geven waarom het nodig is om het gebouw Mariënborg te slopen (met als gevolg dat er een verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verloren gaat), terwijl de andere twee gebouwen binnen het plangebied gerenoveerd worden.

Antwoord: Zie hiervoor de toelichting in bijgevoegd pdf document

4. In het onderzoek staat aangegeven dat er meerdere roepende mannetjes zijn waargenomen in het plangebied en in het mitigatieplan staat dat er paarverblijven zijn aangetroffen. Wij vragen u een toelichting te geven op de conclusie van een enkele paarverblijfplaats in het plangebied aangezien dit tegenstrijdig lijkt te zijn. Tevens vragen wij u aan te geven om hoeveel gewone dwergvleermuizen het gaat.

Antwoord: Bij de locatie aan de oostzijde van het gebouw is op basis van het waargenomen gedrag geconcludeerd dat hier geen paarverblijf is. Het dier dat daar vloog kwam slechts zeer sporadisch voorbij en verdween dan voor langere tijd (zeker 20 minuten). Dit is niet passend voor een dier wat nabij zijn verblijf rondjes vliegt, maar meer voor een mannetje dat af en toe ook een groter rondje maakt in de hoop ergens anders wat te vinden. Het dier heeft zijn verblijf in het naastgelegen gebouw in de net buiten het plangebied; hier is wél een paarverblijf aangetroffen. Op de kaart had hier het symbool voor moeten staan dit is echter niet gebeurd, er staat nu alleen een symbool voor roepend mannetje.

5. Kunt u uitsluiten dat de laatvliegers/gewone dwergvleermuizen verstoord worden tijdens het foerageren in het plangebied door aanwezige verlichting? Wanneer dit niet uit te sluiten is dient u hiervoor aanvullend ontheffing aan te vragen.

Antwoord: tijdens de werkzaamheden wordt niet in de avonduren gewerkt en zal verlichting niet nodig zijn. Indien er wel verlichting wordt gebruikt zal deze afgeschermd en van de gevels af worden toegepast.

6. In het mitigatieplan wordt aangegeven dat er zal worden gewerkt van begin oktober tot eind juli in de minst kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis. Is het mogelijk om de werkzaamheden na de winter uit te voeren wanneer de gewone dwergvleermuis niet aanwezig is?

Antwoord: De planning is inmiddels al aangepast, de bouwwerkzaamheden zullen vanaf maart 2010 plaatsvinden, (zie ook document Bijlage B-5 Indicatieve overall-planning.pdf)

7. U gaat vleermuiskasten aan bomen hangen. Deze kasten zijn niet vorstvrij en kunnen dus niet dienen als een volledig functionele alternatieve verblijfplaats. Hoe heeft u hiermee rekening gehouden?

Antwoord: De vleermuiskasten zijn in februari 2018 reeds opgehangen. Deze zijn inderdaad niet vorstvrij. Om te beoordelen of het verdwijnen van de mogelijk aanwezige winterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis daadwerkelijk nadelige gevolgen heeft voor individuen van deze soort moet rekening worden gehouden met het overwinteringsgedrag van deze soort. In dit gedrag zijn twee duidelijk verschillende strategieën te onderscheiden. Een deel van de dieren overwintert individueel of in kleine groepjes in spouwmuren of in andere nauwe ruimten. Dit blijkt onder andere uit ervaringen van de leden van de Vleermuiswerkgroep Noord-Brabant (Twisk, 2012). Daarnaast kunnen dieren ook in groepen van honderden of duizenden individuen tezamen overwinteren. De plaats die daarvoor gebruikt wordt kan bestaan uit een groot gebouw, waarbij het zowel om een oud bouwwerk zoals een kasteel(ruïne) kan gaan als om een modern stenen of betonnen gebouw. Deze plaats vormt eveneens een belangrijke plaats voor het zwermen in de nazomer. Om deze zwermlocatie te bereiken kan een exemplaar van deze soort in een nacht een afstand van tientallen kilometers afgelegd worden. Op deze zwermlocatie kunnen dieren samenkomen uit een gebied ter grootte van honderden vierkante kilometers (Simon et al. 2004). Aannemelijk is dat deze twee strategieën niet van elkaar gescheiden zijn maar dat individuen uit een groot gebied deelnemen aan het zwermen en daarnaast individueel/in een kleine groep overwinteren of in de grote groep overwinteren.

Van de gewone dwergvleermuis is voorts bekend dat dieren in een netwerk leven waarbij individuen in de loop van het jaar meerdere verblijfplaatsen gebruiken en gemiddeld eens per zes dagen van verblijfplaats wisselen (Simon et al. 2004). Dit geldt voor de zomersituatie, maar het is zeer aannemelijk dat individuen ook meerdere plaatsen kennen waar ze kunnen overwinteren.

Indien het gebouw Mariënborg als winterslaapplaats gebruikt worden is dit door solitaire dieren of door kleine groepjes van twee tot zes individuen. Een massawinterverblijf van de gewone dwergvleermuis is op deze locatie zeker niet aanwezig aangezien er nooit meer dan een zwermend dier is waargenomen. Op basis van het voorgaande mag worden aangenomen dat, indien gebouw Mariënborg inderdaad door een of enkele gewone dwergvleermuizen als winterslaapplaats gebruikt worden, de betreffende individuen meerdere alternatieve overwinteringsplaatsen kennen in de ruime omgeving en dat, mits de sloop van de gebouwen vleermuis-vriendelijk gebeurt, het verdwijnen van de winterverblijfplaatsen

geen nadelige gevolgen zal hebben voor deze individuen. (bronnen: Twisk P. 2018 in prep Regelink Ecologie en Landschap Wageningen, Dynamiek gebruik winterverblijven gewone dwergvleermuis, Simon, M., S. Hüttenbügel & J. Smit-Viergutz, 2004. Ecology and Conservation of Bats in Villages and Towns. Results of the scientific part of the testing & development project 'Creating a network of roost sites for bat species inhabiting human settlements'. Schriftreihe für Landschaftspflege und Naturschutz Heft 77, Twisk, P., 2012. Verslag telling overwinterende vleermuizen Binnendieze en Judastoren winter '12. Intern verslag Vleermuiswerkgroep Noord-Brabant)

8. Zijn de uiteindelijke permanente verblijfplaatsen in de nieuwbouw vorstvrij?

Antwoord: Ja, de permanente voorzieningen zijn vorstvrij.

9. Is het te gebruiken materiaal voor de isolatie in de nieuwbouw niet op enige manier schadelijk voor vleermuizen?

Antwoord: Nee, het isolatiemateriaal zal niet schadelijk zijn voor de vleermuizen. Zoals het er nu naar uitziet zal de architect de voorkeur geven aan meerdere ingemetselde voorzieningen in de spouwmuur.

Hiermee hoop ik u voldoende duidelijkheid te hebben gegeven,
Mochten u nog verdere vragen hebben dan hoor ik het graag,

Met vriendelijke groet,
Mieuw van Dienenhoven
Ecoloog en Projectleider.